

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

SENIOR CERTIFICATE EXAMINATIONS

SESOTHO PUO YA LAPENG (HL)

PAMPIRI YA BORARO (P3)

2018

MATSHWAO: 100

NAKO: Dihora tse 2½

Pampiri ena e na le maqephe a 6.

DITAELO LE DIKELETSO HO MOHLAHLOBUWA

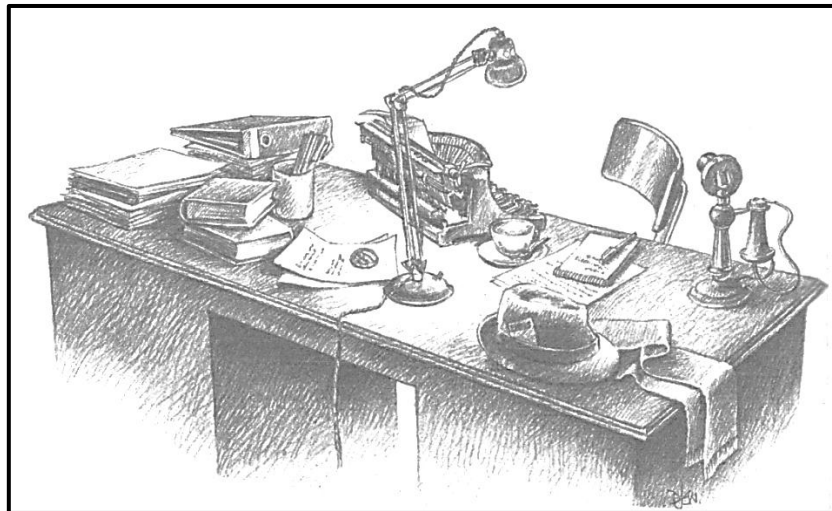
1. Pampiri ena e arotswe DIKAROLO TSE PEDI:
KAROLO YA A: Moqoqo (50)
KAROLO YA B: Ditema tsa Kgokahano (2 x 25) (50)
2. Araba potso E LE NNGWE KAROLONG YA A le dipotso TSE PEDI KAROLONG YA B.
3. Araba dipotso TSOHLE ka puo eo o lekanyetswang ka yona.
4. Qala KAROLO KA NNGWE leqepheng LE LETJHA.
5. Etsa moralo (j.k ho sebedisa mmapa wa monahano/daekramo/tjhate e bontshang tatelano ya mehopolo kapa lenane la dintlha tseo o tlang ho ngola ka tsona), hlwaya le ho lokisa diphoso mosebetsing wa hao. Meralo e lokela ho hlhiswa QALONG ya tema ka nngwe.
6. Meralo yohle e totobatswe ka tshwanelo hore ke meralo. O lemoswa hore o sehe mola ho habahanya meralo, mme o se sehe mola ho habahanya moqoqo kapa tema ya ho qetela e tlang ho tshwauwa.
7. O eletswa ho sebedisa nako ka mokgwa ona:
KAROLO YA A: Metsotso e 80.
KAROLO YA B: Metsotso e 35 tema ka nngwe (2 x 35) (70)
8. Nomora dikarabo tsa hao jwalo ka ha dipotso di nomorilwe pampiring ya dipotso.
9. Sehlooho se se ke sa balellwa e le karolo ya palo ya mantswe.
10. Ngola ka mongolo o makgethe, mme o balehang.

KAROLO YA A: MOQOQO**POTSO YA 1**

Kgetha sehlooho kapa setshwantsho SE LE SENG ebe o ngola moqoqo wa bolelele ba mantswe a 400 ho isa ho a 450 (dikahare feela). Se le bale ho etsa moralo, o boele o lekole tema ya hao botjha ho hlaola diphoso.

- 1.1 Ruri, ho tsamaya ke ho bona! [50]
- 1.2 Na batjha ba lokela ho ba le seabo dikgethong? [50]
- 1.3 Thekenoloji, mahlopha a senya! [50]
- 1.4 Bao e bile bahale ba tokoloho ba sebele! [50]
- 1.5 Mohlang oo, ka tswela ho tsamaya bosiu. [50]
- 1.6 Ditshwantsho tse latelang, di ka qholotsa maikutlo a itseng ka hare ho wena. Ebang o kgetha setshwantsho ngola moqoqo o itshetlehile ka mohopolo o qholotswang ke sona maikutlong a hao o be o iqapele sehlooho. Se le bale ho etsa moralo le mona.

1.6.1

[Setshwantsho se qotsitse bukeng ya *Insight*, 193]

[50]

1.6.2

[Setshwantsho se qotsitse inthaneteng]

[50]

1.6.3

[Setshwantsho se qotsitswe inthaneteng]

[50]

MATSHWAO OHLE A KAROLO YA A:

50

KAROLO YA B: DITEMA TSA KGOKAHANO**POTSO YA 2**

Kgetha mme o ngole ditema TSE PEDI tsa bolelele ba mantswe a 180 ho isa ho a 200 (dikahare feela) temeng ka nngwe. Hopola ho etsa moralo temeng e nngwe le e nngwe, mme o boele o lekole tema ya hao botjha ho hlaola diphoso.

2.1 LENGOLO LA SETLWAEDI/SETSWALLE

Ngolla motswalle wa hao lengolo, mme o mo memele moketeng wa ho keteka letsatsi la botjhaba tikolohong eo o phelang ho yona.

[25]**2.2 PUO**

O kopilwe ho thoholetsa motswala wa hao ya ipabotseng ka bokgabane bo makatsang porojekeng ya ho taka ditshwantsho eo a neng a kenetse tlhodisano ya yona. Ngola puo eo ya thoholetso.

[25]**2.3 TOKOMANE YA BOITSEBISO LE LENGOLO LA KOPO YA MOSEBETSI**

Bala phatlalatsa e latelang ya sekgeo sa mosebetsi. Ngola lengolo la kopo ya mosebetsi oo, o be o qetelle tokomane ya boitsebiso e hoketsweng.

PHATLALATSO YA SEK GEO SA MOSEBETSI

Banka ya Setjhaba e batla mohlwekisi wa dikantoro tsa yona. Moikopedi wa mosebetsi e be motho ya nang le lengolo la Kereiti ya 11. A be le bokgoni ba ho bua Senyesemane, Seafrikane le puo efe kapa efe ya bathobatsho. E be mohlankana kapa morwetsana ya pakeng tsa dilemo tse 17 ho ya ho tse 25.

TOKOMANE YA BOITSEBISO

Lebitso: Moemedi Tsitsiripa
 Nomoro ya boitsebiso: 9912120704084
 Aterese: 10 Selemela Street
 Lekeishene la Botjhabela
 Mangaung
 9300

[25]

2.4 ATIKELE E YANG KORANTENG

O ngongorehiswa ke ho sotlwa ha diphoofolo hara motse wa heno. Ngola atikele e yang koranteng moo o ntshang maikutlo a hao ka taba ena.

[25]**2.5 BOIKGOPOTSO**

O kile wa bala buka eo molaetsa wa yona o sa tloheng kelellong ya hao. Ngola tsa boikgopotso ba buka eo.

[25]**2.6 PUISANO**

Ngola puisano pakeng tsa hao le motswalle wa hao moo o lehang ho mo kgalemella ho sa robale lapeng bosiung bo fetileng.

[25]**MATSHWAO OHLE A KAROLO YA B:****50****MATSHWAO OHLE A PAMPIRI ENA:****100**